

32003D0200

2003.3.22.

AZ EURÓPAI UNIÓ HIVATALOS LAPJA

L 76/25

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA**(2003. február 14.)****a mosószerekre vonatkozó közösségi ökocímke odaítélésével kapcsolatos felülvizsgált ökológiai kritériumok meghatározásáról és az 1999/476/EK határozat módosításáról***(az értesítés a C (2002) 143. számú dokumentummal történt)***(EGT vonatkozású szöveg)**

(2003/200/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a közösségi ökocímke módosított odaítélési rendszeréről szóló, 2000. július 17-i 1980/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésének második albekezdésére,

mivel:

- (1) Az 1980/2000/EK rendelet szerint a közösségi ökocímket az olyan tulajdonságokkal rendelkező termékek lehetnek odaítélni, amelyek lehetővé teszik, hogy a termék jelentősen hozzájáruljon a kulcsfontosságú környezeti szempontokkal kapcsolatos javuláshoz.
- (2) Az 1980/2000/EK rendelet előírja, hogy az ökocímke odaítélésének sajátos kritériumait termékcsoportonként kell megállapítani
- (3) A rendelet azt is előírja, hogy az ökocímke odaítélési kritériumainak, valamint a kritériumokkal kapcsolatos értékelési és ellenőrzési követelményeknek a felülvizsgálatára kellő időben, az egyes termékcsoportok esetében meghatározott kritériumok érvényességi időszakának vége előtt kerüljön sor.
- (4) A piaci fejlemények figyelembevétele érdekében helyénvaló azoknak az ökológiai kritériumoknak a felülvizsgálata, amelyeket a mosószerekre vonatkozó közösségi ökocímke odaítélésével kapcsolatos ökológiai kritériumok meghatározásáról szóló, 1999. június 10-i 1999/476/EK bizottsági határozat ⁽²⁾ állapított meg. Ugyanakkor módosítani kell az említett határozatnak a 2002/172/EK határozattal ⁽³⁾ meghosszabbított érvényességi idejét és a termékcsoport meghatározását.

- (5) Új bizottsági határozatot kell elfogadni, amely megállapítja az e termékcsoportra vonatkozó sajátos ökológiai kritériumokat, amelyek öt évig lesznek érvényesek.

- (6) Helyénvaló, hogy egy 18 hónapnál nem hosszabb korlátozott időszak alatt az új kritériumok és az 1999/476/EK határozatban megállapított kritériumok egyidejűleg legyenek érvényesek, hogy azoknak a gazdasági társaságoknak, amelyeknek már e határozat alkalmazásának a napja előtt odaítélték az ökocímket, vagy amelyek akkor már kérelmezték, hogy azt a termékeiknek odaítéljék, elegendő idő álljon rendelkezésre a termékeik annak érdekében történő kiigazítására, hogy azok megfeleljenek az új kritériumoknak.

- (7) Az e határozatban előírt intézkedések az Európai Uniónak az 1980/2000/EK rendelet 13. cikke szerint létrehozott ökocímke-bizottsága által kidolgozott kritériumtervezeten alapulnak.

- (8) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak az 1980/2000/EK rendelet 17. cikkével létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az 1980/2000/EK rendelet szerinti közösségi ökocímke odaítéléséhez a mosószereknek a 2. cikk meghatározása szerinti „mosószerek” termékcsoportba kell tartoznia, és meg kell felelnie az e határozat mellékletében előírt ökológiai kritériumoknak.

⁽¹⁾ HL L 237., 2000.9.21., 1. o.⁽²⁾ HL 187., 1999.7.20., 52. o.⁽³⁾ HL L 56., 2002.2.27., 32. o.

2. cikk

A „mosószer” csoport tartalmazza az összes por, folyadék vagy egyéb formájú, textilanyagok mosására szolgáló mosószert, amelyeket főleg háztartási gépekben való felhasználásra szánunk, nem kizárva az önkiszolgáló mosodákban és nyilvános mosodákban való felhasználást.

3. cikk

Adminisztratív célokra az e csoporthoz rendelt termékcsoporthoz „6”.

4. cikk

Az 1999/476/EK határozat 3. cikke helyébe a következő szöveg lép:

„3. cikk

A termékcsoporthoz meghatározása és a termékcsoporthoz sajátos ökológiai kritériumai 2004. augusztus 31-ig érvényesek.”

5. cikk

Ezt a határozatot 2003. március 1-jétől 2008. február 29-ig kell alkalmazni.

Azoknak a „mosószer” termékcsoporthoz tartozó termékeknek a gyártói, amelyeknek már 2003. március 1-je előtt odaítélték az öko címkét, 2004. augusztus 31-ig tovább használhatják azt.

Azoknak a „mosószer” termékcsoporthoz tartozó termékeknek a gyártói részére, amelyek már 2003. március 1-je előtt kérelmezték az öko címké odaítélését, az 1999/476/EK határozat feltételei szerint lehet odaítélni az öko címkét. Ilyen esetekben a címké 2004. augusztus 31-ig használható.

6. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2003. február 14-én.

a Bizottság részéről

Margot WALLSTRÖM

a Bizottság tagja

MELLÉKLET

ALAPELVEK

A kritériumok célja

E kritériumok célja különösen a következők előmozdítása:

- a szállítási és energia-megtakarítások a kompakt mosószeresek előnyben részesítésével,
- a vízszennyezés csökkentése a termékben felhasznált összes vegyi anyag mennyiségének csökkentésével és a potenciálisan veszélyes összetevők használatának korlátozásával,
- a hulladékkeletkezés minimálisra csökkentése az elsődleges csomagolás mennyiségének csökkentésével.

Emellett a kritériumok fokozzák a fogyasztók környezettudatosságát. A kritériumokat olyan szinteken állapították meg, amelyek támogatják az enyhe környezeti hatású mosószeresek címkézését.

Értékelési és ellenőrzési követelmények

A sajátos értékelési és ellenőrzési követelmények az egyes kritériumokon belül szerepelnek.

Ha a kérelmezőnek nyilatkozat, dokumentáció, vizsgálati jegyzőkönyvek vagy más, a kritériumoknak való megfelelést igazoló bizonyíték rendelkezésre bocsátását írják elő, elfogadott, hogy azok a kérelmezőtől és/vagy adott esetben annak szállítójától/szállítóitól, illetve azok szállítójától/szállítóitól, stb. is származhatnak.

Ha lehetséges, a vizsgálatokat olyan laboratóriumoknak kell végezniük, amelyek megfelelnek az EN ISO 17025 szabvány általános követelményeinek vagy az azzal egyenértékű követelményeknek.

Adott esetben az egyes kritériumoknál feltüntetett vizsgálati módszerektől eltérő módszerek is használhatók, ha azok egyenértékűségét a kérelmet elbíráló illetékes szerv elfogadja.

A termékben levő összetevők koncentrációját, amelynek szerepelnie kell az ökológiai kritériumoknak való megfelelést igazoló megfelelő dokumentumban, általában $\geq 0,1$ %-ként határozzák meg a készítmény tömegéhez viszonyítva. Veszélyes vagy mérgező anyagok vagy készítmények ilyen koncentrációját $\geq 0,01$ %-ként határozzák meg a készítmény tömegéhez viszonyítva.

Az I.A. függelék ismerteti a mosószerösszetevő-adatbázist (DID-jegyzék), amely a mosószer-készítményekben legszélesebb körben használt összetevőket tartalmazza. Ezt kell használni a CDV_{tox} -érték kiszámításához és a felületaktív anyagok biológiai lebonthatóságának értékeléséhez.

Adott esetben a kérelmező a mosószerösszetevő-adatbázis későbbi, módosított kiadásait is használhatja, amint azok már rendelkezésre állnak.

Olyan összetevők esetében, amelyek nem szerepelnek a DID-jegyzékben, a kérelmező az I.B. függelékben leírt módszert használva, a saját felelősségére határozza meg a vonatkozó paraméterek megfelelő értékeit.

Olyan összetevők esetében, amelyek nem szerepelnek a DID-jegyzékben, a kérelmező az anaerob lebonthatóságról szóló szükséges dokumentáció elkészítése érdekében alkalmazhatja az I.C. függelékben leírt módszert.

Adott esetben az illetékes szervek kiegészítő dokumentációt írhatnak elő, és független ellenőrzéseket végezhetnek.

Az illetékes szervek számára ajánlott, hogy a kérelmek elbírálása és a kritériumok szerinti megfelelés figyelemmel kísérése során vegyék tekintetbe az elismert környezetgazdálkodási rendszerek, úgymint az EMAS vagy az ISO 14001 megvalósítását (megjegyzés: ilyen gazdálkodási rendszerek megvalósítása nem követelmény).

Egységnyi mennyiség és referenciaadag

Az egységnyi mennyiség g/mosásban van kifejezve (gramm/mosás). Intenzív mosóhatású mosószeresek esetén ez a mosógépben 4,5 kg-os (száraz textilanyag) töltésenkénti adagra vonatkozik, gyenge mosóhatású mosószeresek esetében pedig 2,5 kg-os (száraz textilanyag) töltésenkénti adagra. Az ökológiai kritériumok számításakor és a mosási teljesítmény vizsgálatokor a gyártó által a fogyasztók számára a 2,5 mmol $CaCO_3$ /l vízkeménységhez és „normál szennyezettségű” textilanyagokhoz ajánlott adag lett figyelembe véve referenciaadagként. Ha a 2,5 mmol $CaCO_3$ /l vízkeménység azokban a tagállamokban, ahol a mosószeret forgalmazzák, nem releváns, akkor a kérelmező határozza meg a referenciaaként használt adagot.

KRITÉRIUMOK

1. Összes vegyi anyag

Az összes vegyi anyag a g/mosásban megadott, ajánlott adag a víztartalom nélkül.

Az összes vegyi anyag mennyisége nem haladhatja meg a 100 g/mosást.

Értékelés és ellenőrzés: meg kell adni az illetékes szervnek a termék pontos összetételét az e kritériumnak való megfelelést igazoló számítások részleteivel együtt.

2. Oldhatatlan szervesetlen összetevők

Az oldhatatlan szervesetlen összetevők ajánlott adagban lévő teljes mennyiségének 30 g/mosásnál kevesebbnek kell lennie.

Értékelés és ellenőrzés: meg kell adni az illetékes szervnek a termék pontos összetételét az e kritériumnak való megfelelést igazoló számítások részleteivel együtt.

3. A vízi szervezetekre kifejtett toxikus hatás

A kritikus hígítási térfogat toxicitást (CDV_{tox}) az alábbi egyenlet segítségével minden egyes összetevő (i)-re ki kell számítani:

$$CDV_{tox}(\text{összetevő } i) = \frac{\text{súly}(i) \cdot TT(i)}{HTH(i)} \cdot 1000$$

ahol a súly (i) az összetevő ajánlott adagonkénti súlya, TT a terhelési tényező, HTH pedig az összetevő hosszú távú mérgező hatást kiváltó koncentrációja.

A TT és a HTH paraméterek értékeinek az I.A. függelékben szereplő mosószerösszetevő-adatbázis jegyzékében (DID-jegyzék) megadott adatoknak kell megfelelniük. Ha a kérdéses összetevő nem szerepel a DID-jegyzékben, akkor a kérelmezőnek az I.B függelékben leírt módszer szerint kell megbecsülnie azok értékét. A termék CDV_{tox} -értéke a minden egyes összetevő CDV_{tox} -értékének az összege:

$$CDV_{tox} = \sum CDV_{tox(\text{összetevő})}$$

Az ajánlott adagolás CDV_{tox} -értéke nem haladhatja meg a 4 500 l/mosást.

Értékelés és ellenőrzés: meg kell adni az illetékes szervnek a termék pontos összetételét az e kritériumnak való megfelelést igazoló CDV_{tox} -számítások részleteivel együtt.

4. Foszfátok

A foszfátoknak (mint a nátrium-tripolifoszfát – NTPF) az ajánlott adagban lévő teljes mennyisége nem haladhatja meg a 25 g/mosás értéket.

Értékelés és ellenőrzés: meg kell adni az illetékes szervnek a termék pontos összetételét az e kritériumnak való megfelelést igazoló számítások részleteivel együtt.

5. A felületaktív anyagok biológiai lebonthatósága

a) Gyors biológiai lebonthatóság (aerob)

A termékben használt valamennyi felületaktív anyagnak biológiailag gyorsan lebonthatóknak kell lennie.

Értékelés és ellenőrzés: az illetékes szerv részére meg kell adni a termék pontos összetételét. A DID-jegyzék (lásd I.A. függelék) feltünteti, hogy egy meghatározott felületaktív anyag aerob módon biológiai lebontható-e vagy sem (vagyis azokat, amelyeknél az „aerob módon biológiailag le nem bontható” oszlopban „I” bejegyzés szerepel, nem lehet használni). Olyan felületaktív anyagok esetében, amelyek nem szerepelnek a DID-jegyzékben, az aerob lebonthatóságot igazoló, szakirodalmi vagy más forrásokból származó, vonatkozó információval, vagy az azt igazoló, megfelelő vizsgálati eredményekkel kell szolgálni. A gyors biológiai lebonthatóságot igazoló vizsgálatok a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1967. június 27-i 67/548/EGK tanácsi irányelvben ⁽¹⁾ és a későbbi módosításaiban említett vizsgálatok, különösen az V. melléklet C.4 részében részletezett módszerek vagy az azokkal egyenértékű OECD 301 A-F vizsgálati módszerek, illetve a velük egyenértékű ISO vizsgálatok. A 10 napos ablakperiódus elvét nem kell alkalmazni. A 67/548/EGK irányelv V. mellékletének C.4.A) és 4.B) részében említett vizsgálatoknál (és a velük egyenértékű OECD 301 A és E vizsgálatoknál és az egyenértékű ISO vizsgálatoknál) 70 % az elfogadási szint, a C4-C, D, E és F vizsgálatoknál (és a velük egyenértékű OECD 301 B, C, D és F vizsgálatoknál és az egyenértékű ISO vizsgálatoknál) pedig 60 %.

⁽¹⁾ HL L 196., 1967.8.16., 1. o.

b) Anaerob biológiai lebonthatóság

A termékben használt valamennyi felületaktív anyagnak biológiailag lebonthatónak kell lennie.

Értékelés és ellenőrzés: meg kell adni az illetékes szerv részére a termék pontos összetételét. A DID-jegyzék (lásd I.A. függelék) feltünteti, hogy egy meghatározott felületaktív anyag anaerob módon biológiailag lebontható-e vagy sem (vagyis azokat, amelyeknél az „anaerob módon biológiailag le nem bontható” oszlopban „I” bejegyzés szerepel, nem lehet használni). Olyan felületaktív anyagok esetében, amelyek nem szerepelnek a DID-jegyzékben, az anaerob lebonthatóságot igazoló, szakirodalmi vagy más forrásokból származó, vonatkozó információval, vagy az azt igazoló, megfelelő vizsgálati eredményekkel kell szolgálni. Az anaerob biológiai lebonthatóság referenciavizsgálata az ISO 11734, ECETOC No. 28 (1988. június) vagy más, azzal egyenértékű vizsgálati módszer, anaerob feltételek és 60 %-os végső lebonthatóság követelménye mellett. Olyan vizsgálati módszerek is alkalmazhatók annak dokumentálására, hogy anaerob feltételek mellett 60 %-os végső lebonthatóságot értek el, amelyek egy érintett anaerob környezet feltételeit szimulálják (lásd I.C függelék).

6. Veszélyes vagy toxikus anyagok, illetve készítmények

a) Az alábbi összetevők nem jelenhetnek meg a termékben, sem az összetétel részeként, sem bármilyen, az összetételben jelen levő készítmény részeként:

- alkil-fenol-etoxilátok (APEO-k) és azok származékai,
- nitropézsma és policiklusos pézsma anyagok, beleértve például:
  - xilolpézsma: 5-terc-butil-2,4,6-trinitro-m-xilol,
  - pézsma ambrette: 4-terc-butil-3-metoxi-2,6-dinitrotoluol,
  - moszkén: 1,1,3,3,4-pentametil-4,6-dinitroindán,
  - pézsma tibetin: 1-terc-butil-3,4,5-trimetil-2,6-dinitrobenzol,
  - pézsma-keton: 4'-terc-butil-2',6'-dimetil-3',5'-dinitroacetofenon,
  - HHCB: 1,3,4,6,7,8-hexahidro-4,6,6,7,8,8-hexametilciklopenta(g)-2-benzopirán,
  - AHTN: 6-acetil-1,1,2,4,4,7-hexametil-tetralin,
- EDTA (etiléndiamin-tetraacetát),
- NTA (nitrilotriacetát).

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek nyilatkoznia kell igazolnia, hogy a felsorolt anyagok nincsenek jelen a termékben.

b) Nem használhatók biológiailag nem gyorsan lebontható kvaterner ammóniumsók.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek meg kell adnia a termék pontos összetételét a felhasznált kvaterner ammóniumsók biológiai lebonthatóságát igazoló dokumentációval együtt és az ezen előírásnak való megfelelésről szóló nyilatkozatot.

c) A biológiailag (aerob módon) gyorsan le nem bontható foszfonátok teljes mennyisége az ajánlott adagolás mellett nem haladhatja meg a 0,5 g/mosás értéket.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek meg kell adnia a termék pontos összetételét a felhasznált foszfonátok biológiai lebonthatóságát igazoló dokumentációval együtt és az ezen előírásnak való megfelelésről szóló nyilatkozatot.

d) Nem lehet a termékben olyan összetevő, amely az alábbiakban felsorolt osztályokba vagy ezek bármely kombinációjába van sorolva, vagy abba sorolható a 67/548/EGK irányelv és a későbbi módosításai, vagy a tagállamoknak a veszélyes készítmények osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítéséről szóló, 1999. május 31-i 1999/45/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ és a későbbi módosításai szerint:

- R40 (rákkeltő hatása korlátozott mértékben bizonyított),
- R45 (rákot okozhat),
- R46 (örökölhető genetikai károsodást okozhat),
- R49 (belélegezve rákot okozhat),
- R50-53 (vízi szervezetekre nagyon mérgező, a vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat),
- R51-53 (vízi szervezetekre mérgező, a vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat),
- R59 (veszélyes az ózonrétegre),
- R60 (a termékenységet csökkentheti),
- R61 (károsíthatja a magzatot),
- R62 (fennáll a termékenység rontásának lehetősége)
- R63 (fennáll a magzat károsodásának lehetősége)
- R64 (az anyatejvel táplált újszülöttet és csecsemőt károsíthatja)
- R68 (fennáll a maradandó egészségkárosodás lehetősége).

(¹) HL L 200., 1999.7.30., 1. o.

Bármely, az összetételben szereplő készítményben jelen levő minden egyes anyagnak vagy összetevőnek, amelynek mennyisége meghaladja a végtermék 0,01 %-át, szintén meg kell felelnie a fenti követelményeknek.

Semmilyen mennyiségben sem használható az R50–53 osztályba sorolt vagy oda sorolható tartósítószer.

Értékelés és ellenőrzés: meg kell adni az illetékes szerv részére a termék pontos összetételét. Minden összetevőhöz (legyen az anyag vagy készítmény) mellékelni kell az anyagbiztonsági adatlapok példányait. A kérelmezőnek nyilatkozatot kell tennie az e kritériumoknak való megfelelésről.

- e) A termék nem tartozhat az R43 (bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat) osztályba a tagállamoknak a veszélyes készítmények osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítéséről szóló, 1999. május 31-i 1999/45/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerint.

Értékelés és ellenőrzés: meg kell adni az illetékes szerv részére a termék pontos összetételét az egyes összetevők anyagbiztonsági adatlapjainak példányaival együtt, amelyek mutatják minden egyes összetevőnek a vonatkozó osztályba való besorolását vagy annak hiányát, valamint a fenti kritériumnak való megfelelésről szóló nyilatkozatot.

- f) Bármely, a termékhez illatanyagként hozzáadott összetevőt a Nemzetközi Illatanyag-ipari Szövetség gyakorlati szabályzata szerint kell gyártani, illetve kezelni.

Értékelés és ellenőrzés: megfelelőségi nyilatkozatot kell adni.

7. Enzimek tisztasága

Semmilyen enzintermelő mikroorganizmus nem lehet jelen a végső enzimmészítményben.

Értékelés és ellenőrzés: az enzim előállításának vizsgálati jelentését vagy tanúsítványát át kell adni az illetékes szervnek.

8. Csomagolási követelmények

- a) Ha nincs utántöltő kiserelés, a teljes elsődleges csomagolás súlya tabletták esetében nem haladhatja meg a mosásonkénti 3,7 grammot, és minden egyéb termék esetében a mosásonkénti 1,7 grammot.
- b) Ha van utántöltő kiserelés, akkor a teljes elsődleges csomagolás súlya nem haladhatja meg a mosásonkénti 7 grammot, és a gyártónak biztosítania kell az utántöltő kiserelést. Az utántöltő kisereléshez használt csomagolás súlya nem haladhatja meg a mosásonkénti 1,7 grammot.
- c) A kartonpapírból készült csomagolásnak ≥ 80 %-ban újrahasznosított anyagot kell tartalmaznia.
- d) A műanyagból készült elsődleges csomagolást az ISO 1043 szabvány szerint kell címkézni.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek mintát kell adnia a csomagolásból az e kritérium minden egyes részének való megfelelésről szóló nyilatkozattal együtt. Az illetékes szerv részére meg kell adni az elsődleges csomagolás súlyának kalkulációját, és nyilatkozatot kell tenni az újrahasznosított anyag százalékos arányáról. Az elsődleges csomagolást a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló, 1994. december 20-i 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ meghatározása szerint kell érteni.

9. Mosási teljesítmény

A termék mosási teljesítményét ugyanolyan típusú referencia-mosószerekkel kell összehasonlítani „Az EU-ökocímke mosószerek számára történő odaítélése: háztartási mosószerek teljesítményvizsgálata” elnevezésű EU-ökomosószerteljesítményvizsgálat (2002. decemberi 4-i verzió és annak későbbi módosításai) szerint.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek olyan vizsgálati jelentést kel benyújtania, amely igazolja, hogy a termék megfelel az e vizsgálatban meghatározott minimumkövetelményeknek.

(¹) HL L 365., 1994.12.31., 10. o.

10. Fogyasztói információk

a) A csomagoláson szereplő információk

Az alábbi (vagy ennek megfelelő) szöveget kell feltüntetni minden, a termékcsoporton belül ökocímkével ellátott terméken vagy termékben:

„KÖRNYEZETVÉDELMI SZEMPONTBÓL MEGFELELŐ MOSÁSI MÓDSZEREK:

- válogassa szét a mosnivalót (például szín, szennyezettség mértéke, szállítástól),
- a mosáshoz a gépet teljesen töltsse meg,
- ne használjon túl sok mosószert, kövesse az adagolási utasításokat,
- válasszon alacsony hőmérsékletű mosási programokat.

Ennek az ökocímkével ellátott terméknek a használatával és ezeknek az utasításoknak a betartásával hozzájárul a vízszennyezés, a hulladékkezelés és az energiafogyasztás csökkentéséhez. További információért keresse fel az EU-ökocímke webhelyét: <http://europa.eu.int/ecolabel>.”

A mosószerről kérésre további információt kell szolgáltatni. Ebből a célból a csomagoláson egy mondatot kell feltüntetni, amely szerint, ha a fogyasztó többet kíván tudni a mosószerről, akkor a gyártó vagy a kiskereskedő fogyasztói osztályával kell kapcsolatba lépnie.

b) Adagolási utasítások

Ha a CPU-szám (*cleaning performance unit*, tisztítási teljesítmény egység) a mosási teljesítmény vizsgálata során nagyobb 24-nél, akkor a következő (vagy ennek megfelelő) szöveget kell csatolni: „A makacs foltok mosás előtt külön kezelést igényelnek”.

Az adagolási ajánlásokat a termék csomagolásán kell feltüntetni azzal a fogyasztónak szóló ajánlással együtt, hogy az általa használt csapvíz keménységi fokának megtudakolása érdekében forduljon a vízművekhez vagy a helyi hatóságokhoz.

Az ajánlott adagokat „normál” és „erős” szennyezettségű textilanyagokhoz és az érintett országok esetében érvényes különböző vízkeménységi tartományokhoz kell megadni, és adott esetben a textilanyag súlyának kell megfeleltetni. Ha az adagolási utasításokat adagolóeszközre vonatkozóan adják meg, akkor az eszköz térfogatának (ml-ben) szintén egyértelműen meg kell jelennie a csomagoláson.

Annak érdekében, hogy a fogyasztót a túl sok mosószert használatának elkerülésére és az adagolási utasítás követésére ösztönözzék, egy legalább 10 ml-es léptékű skálával ellátott adagolóeszközt (csészét) kell kérésre rendelkezésre bocsátani, ha a csomagolás ilyet nem tartalmaz.

Fel kell tüntetni a mosási hatékonyságot, és „normál szennyezettségre” és a különböző, figyelembe vett vízkeménységi tartományokra kell vonatkoztatni.

Az 1. vízkeménységi tartományhoz (lágy), „normál szennyezettséghez” és a legmagasabb vízkeménységi tartományhoz (3. vagy 4.), „erős szennyezettséghez” ajánlott adagok között legfeljebb kétszeres lehet a különbség.

A mosási teljesítmény vizsgálatához és az összetevőkre vonatkozó ökológiai kritériumoknak való megfelelés értékeléséhez használt referenciaadagnak meg kell egyeznie a „normál szennyezettséghez” és a 2,5 mmol CaCO₃/l vízkeménységhez abban a tagállamban ajánlott adaggal, ahol a vizsgálatot végzik.

Ha az ajánlásokban csak 2,5 mmol CaCO₃/l-nél alacsonyabb vízkeménység szerepel, akkor a „normál szennyezettséghez” ajánlott maximális adagnak kisebbnek kell lennie az előző bekezdésben említett referenciaadagnál.

c) Összetevőkkel kapcsolatos információ és címkézés

A mosó- és tisztítószerek címkézéséről szóló, 1989. szeptember 13-i 89/542/EGK bizottsági ajánlást⁽¹⁾ kell alkalmazni.

Az összetevők alábbi csoportjait tömegtartalmuktól függetlenül címkézni kell:

- enzimek: az enzimek típusának megjelölése (pl. proteáz, lipáz),
- tartósító anyagok: az IUPAC nomenklatúra szerinti jellemzés és címkézés,
- fertőtlenítőszer: az IUPAC nomenklatúra szerinti jellemzés és címkézés.

Ha a termék illatanyagokat is tartalmaz, akkor azt a csomagoláson fel kell tüntetni.

Értékelés és ellenőrzés: az illetékes szerv részére mintát kell adni a termékcsoportból az e kritérium minden egyes részének való megfelelésről szóló nyilatkozattal együtt.

⁽¹⁾ HL L 291., 1989.10.10., 55. o.

11. Az ökocímkén feltüntetett információk

Az ökocímke 2. mezője az alábbi szöveget tartalmazza:

- „* Elősegíti a vízszennyezés csökkentését
- * Elősegíti az erőforrások felhasználásának csökkentését”.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek mintát kell adnia a termék csomagolásából, amelyen szerepel a címke, valamint az e kritériumnak való megfelelésről szóló nyilatkozatot.

I.A. függelék

DID-JEGYZÉK

A mosószerek összetevőinek adatbázisa és az adatbázisban nem szereplő összetevők esetén követendő módszer

A. A legáltalánosabban használt mosószerek összetevőinek alábbiakban megadott adatait kell használni az ökológiai kritériumok kiszámításához

Megjegyzés: az NBO, az SI II, a THOD, valamint az egy NBO-ra vonatkozó CF-tényezők ebben a termékcsoportban nem használhatók.

A mosószerek összetevőinek adatbázisa (DID-jegyzék, 98.9.29-i verzió)

DID-szám	Összetevők	Toxicitás		Terhelési tényező (TT)	Anaerob módon biológiailag nem lebontható (an NBO)	Aerob módon biológiailag nem lebontható (a NBO)	Oldható szervesen vegyületek (SI)	Oldhatatlan szervesen vegyületek (II)	THOD
		mért NOEC	HITH						
1	Anionos felületaktív anyagok								
1	C 10-13 LAS (Na ϕ 11,5-11,8, C14 < 1 %)	0,3	0,3	0,05	I, CF = 0,75	O	O	O	2,3
2	egyéb LAS (C14 > 1 %)	0,12	0,12	0,05	I, CF = 1,5	O	O	O	2,3
3	C 14/17 alk. szulfonát	0,27	0,27	0,03	I, CF = 0,75	O	O	O	2,5
4	C 8/10 alkil-szulfát	EC50 = 2,9	0,15	0,02	O	O	O	O	1,9
5	C 12-15 AS	0,1	0,1	0,02	O	O	O	O	2,2
6	C 12-18 AS	LC50 = 3	0,15	0,02	O	O	O	O	2,3
7	C 16/18 FAS	0,55	0,55	0,02	O	O	O	O	2,5
8	C 12-15 A 1-3 EO szulfát	0,15	0,15	0,03	O	O	O	O	2,1
9	C 16/18 A 3-4 EO szulfát	nincs érvényes adat	0,1	0,03	O	O	O	O	2,2
10	C8-dialkil-szulfoszukcinát	LC50 = 7,5	0,4	0,5	I, CF = 1,5	O	O	O	2
11	C 12/14 szulfo-zsír-sav metilészter	EC50 = 5	0,25	0,05	I CF = 0,75	O	O	O	2,1
12	C 16/18 szulfo-zsír-sav metilészter	0,15	0,15	0,05	I, CF = 0,75	O	O	O	2,3
13	C 14/16 alfa-olefin-szulfonát	LC50 = 2,5	0,13	0,05	I, CF = 0,75	O	O	O	2,3
14	C 14-18 alfa-olefin-szulfonát	LC50 = 1,4	0,07	0,05	I, CF = 2,0	O	O	O	2,4
15	SZAPPANOK (C12 – 22)	EC0 = 1,6	1,6	0,05	O	O	O	O	2,9
16	Nem-ionos felületaktív anyagok								
16	C 9/11 A > 3-6 EO lin. vagy mono br.	EC50 = 3,3	0,7	0,03	O	O	O	O	2,4
17	C 9/11 A > 6-9 EO lin. vagy mono br.	EC50 = 5,4	1,1	0,03	O	O	O	O	2,2

DID-szám	Összetevők	Toxicitás		Terhelési tényező (TT)	Anaerob módon biológiailag nem lebontható (an NBO)	Aerob módon biológiailag nem lebontható (a NBO)	Oldható szervesen vegyületek (Sl)	Oldhatatlan szervesen vegyületek (SII)	THOD
		mért NOEC	HITH						
18	C 12-15 A 2-6 EO lin. vagy mono br.	0,18	0,18	0,03	0	0	0	0	2,5
19	C 12-15 (átlag C < 14) A > 6-9 EO lin. vagy mono br.	0,24	0,24	0,03	0	0	0	0	2,3
20	C 12-15 (átlag C > 14) A > 6-9 EO	0,17	0,17	0,03	0	0	0	0	2,3
21	C 12-15 A > 9-12 EO	LC50 = 0,8	0,3	0,03	0	0	0	0	2,2
22	C 12-15 A 20-30 EO	EC50 = 13	0,65	0,05	0	0	0	0	2
23	C 12-15 A > 30 EO	LC50 = 130	6,5	0,75	0	1	0	0	0 (*)
24	C 12/18 A 0-3 EO	nincs adat	0,01	0,03	0	0	0	0	2,9
25	C 12-18 A 9 EO	0,2	0,2	0,03	0	0	0	0	2,4
26	C 16/18 A 2-6 EO	0,03	0,03	0,03	0	0	0	0	2,6
27	C 16/18 A > 9-12 EO	LC50 = 0,5	0,05	0,03	0	0	0	0	2,3
28	C 16/18 A 20-30 EO	EC50 = 18	0,36	0,05	0	0	0	0	2,1
29	C 16/18 A > 30 EO	LC50 = 50	2,5	0,75	0	1	0	0	0 (*)
30	C 12/14 glutikóz-amid	4,3	4,3	0,03	0	0	0	0	2,2
31	C 16/18 glutikóz-amid	0,116	0,116	0,03	0	0	0	0	2,5
32	C 12/14 alkil-poliglükózid	1	1	0,03	0	0	0	0	2,3
Amfoter felületaktív anyagok									
33	C 12-15 alkil-dimetilbetain	0,03	0,03	0,05	1, CF = 2,5	0	0	0	2,9
34	C 12-18 alkil-amidopropilbetain	0,03	0,03	0,05	1, CF = 2,5	0	0	0	2,8
Habzásókkéntő anyagok									
35	Szilikon	EC0 = 241	4,82	0,4	1, CF = 0,75	1	0	0	0,0
36	Paraffin	nincs adat	100	0,4	0	1	0	0	0 (*)
Lágyítószer									
37	Glicerol	LC50 > 5-10 gl	1 000	0,13	0	0	0	0	1,2
Emulgeálószer									
38	Foszfát, mint nátrium-tri-polifoszfát (NTPF)		1 000	0,6	0	0	1	0	0,0
39	Zeolit A	120	120	0,05	0	0	0	1	0,0
40	Citrát	EC50 = 85	85	0,07	0	0	0	0	0,6
41	Polikarboxilátok és rokon származékok	124	124	0,4	1, CF = 0,1	1	0	0	0 (*)
42	Agyag		1 000	0,05	0	0	0	1	0,0
43	Karbonát/bikarbonát	LC50 = 250	250	0,8	0	0	1	0	0,0
44	Zsírsvav (C ≥ 14)	EC0 = 1,6	1,6	0,05	0	0	0	0	2,9

(*) az elméleti oxigénigény az aerob módon nem lebontható szerves anyagoknál nulla.

DID-szám	Összetevők	Toxicitás		Terhelési tényező (TT)	Anaerob módon biológiailag nem lebontható (an NBO)	Aerob módon biológiailag nem lebontható (a NBO)	Oldható szervesen vegyületek (S)	Oldhatatlan szervesen vegyületek (I)	THOD
		mért NOEC	HTH						
45	Szilikát/diszilikát	EC50 > 1 000	1 000	0,8	O	O	I	O	0,0
46	NTA	19	1,9	0,13	O	O	O	O	0,6
47	Poliaszpartamsav, Na-só	125	1,2,5	0,13	I, CF = 0,1	O	O	O	1,2
	Fehérfőszerek								
48	Perborát mono (mint borát)	1-10	6	1	O	O	I	O	0,0
49	Perborát tetra (mint borát)	1-10	6	1	O	O	I	O	0,0
50	Perkarbonát (lásd karbonát)	LC50 = 250	250	0,8	O	O	I	O	0,0
51	TAED	EC0 = 500	EC0 = 500	0,13	O	O	O	O	2,0
	Oldószerek								
52	C1 – C4 alkoholok	LC50 = 8 000	100	0,13	O	O	O	O	2,3
53	Monoetanol-amin	0,78	0,78	0,13	O	O	O	O	2,4
54	Dietanol-amin	0,78	0,78	0,13	O	O	O	O	2,3
55	Trietanol-amin	0,78	0,78	0,13	O	O	O	O	2
	Egyéb								
56	Polivinil-pirrolidon (PVP/PVNO/PVPVI)	EC50 > 100	100	0,75	I, CF = 0,1	I	O	O	0 (*)
57	Foszfónátok	7,4	7	0,4	I, CF = 0,5	I	O	O	0 (*)
58	EDTA	LOEC = 11	11	1	I, CF = 0,1	I	O	O	0 (*)
59	CMC	LC50 > 250	250	0,75	I, CF = 0,1	I	O	O	0 (*)
60	Na-szulfát	EC50 = 2 460	1 000	1	O	O	I	O	0,0
61	Mg-szulfát	EC50 = 788	800	1	O	O	I	O	0,0
62	Na-klorid	EC50 = 650	650	1	O	O	I	O	0,0
63	Karbamid	LC50 > 10 000	100	0,13	O	O	O	O	2,1
64	Maleinsav	LC50 = 106	2,1	0,13	O	O	O	O	0,8
65	Almasav	LC50 = 106	2,1	0,13	O	O	O	O	0,6
66	Ca-formiát		100	0,13	O	O	O	O	2,0
67	Szalicium-dioxid		100	0,05	O	O	O	I	0,0
68	Nagy molekulasúlyú polimerek PEG > 4 000		100	0,4	O	I	O	O	0 (*)

(*) az elméleti oxigénigény az aerob módon nem lebontható szerves anyagoknál nulla.

D/D-szám	Összetevők	Toxicitás		Terhelési tényező (TT)	Anaerob módon biológiailag nem lebontható (an NBO)	Aerob módon biológiailag nem lebontható (a NBO)	Oldható szervesen vegyületek (Sl)	Oldhatatlan szervesen vegyületek (Il)	THOD
		mért NOEC	H/TH						
69	Kis molekulású polimer PEG < 4 000		100	0,13	O	O	O	O	1,1
70	Kumol-szulfonát	LC50 = 66	6,6	0,13	I, CF = 0,25	O	O	O	1,7
71	Xilol-szulfonát	LC50 = 66	6,6	0,13	I, CF = 0,25	O	O	O	1,6
72	Toluol-szulfonátok	LC50 = 66	6,6	0,13	I, CF = 0,25	O	O	O	1,4
73	Na-/Mg-/KOH		100	1	O	O	I	O	0,0
74	Enzimek	LC50 = 25	25	0,13	O	O	O	O	2,0
75	Parfüm összetétel felhasználás szerint	LC50 = 2-10	0,02	0,1	I, CF = 3,0	I	O	O	0 (*)
76	Színezőanyagok	LC50 = 10	0,1	0,4	I, CF = 3,0	I	O	O	0 (*)
77	Keményítő	nincs adat	250	0,1	O	O	O	O	0,97
78	Zn-ftalocianin-szulfonát	0,16	0,016	0,07 (**)	I, CF = 2,5	I	O	O	0 (*)
79	Anionos poliszter (szemnyasztó polimer)	EC50 = 310	310	0,4	I, CF = 0,1	I	O	O	0 (*)
80	Imino-diszuccinát	23	2,3	0,13	I, CF = 0,25	O	O	O	1,1
Optikai fehérítőszer = FWA									
81	FWA 1 (1)	LC0 = 10	1,0	0,4	I, CF = 1,5	I	O	O	0 (*)
82	FWA 5 (2)	3,13	3,13	0,4	I, CF = 0,5	I	O	O	0 (*)
További összetevők									
83	Alkil-aminoxidok (C12-18)	0,08	0,08	0,05	I, CF = 2,5	O	O	O	3,2
84	Glicerín (6-17 EO)-kokoát	EC50 = 32	1,6	0,05	O	O	O	O	2,1
85	Foszfát észterek (C12-18)	EC50 = 38	1,9	0,05	I, CF = 0,25	O	O	O	2,3

(1) FWA 1 = Dinátrium-4,4-bisz (4-anilino-5-morfolino-1,3,5-triazin-2-il) amino stilben-2,2-diszulfonát.

(2) FWA 5 = Dinátrium-4,4-bisz (2-szulfosztril) bifénil.

(*) az elméleti oxigénigény az aerob módon nem lebontható szerves anyagoknál nulla.

(**) gyors fotodegradáció.

Megjegyzések:

I = igen, a kritérium vonatkozik

O = nem, a kritérium nem vonatkozik

H/TH = hosszú távú hatást okozó koncentráció

NOBC = nem megfigyelhető hatást okozó koncentráció

KT = korrekciós tényező az anaerob módon nem lebontható szerves anyagokhoz

THOD = elméleti oxigénigény.

1.B. függelék

Adott esetben az alábbi módszert kell alkalmazni olyan összetevők esetében, amelyek nem szerepelnek a DID-jegyzékben.

Vízi toxicitás

A hosszú távú hatás (HTH) legalacsonyabb, igazolt, halra, *Daphnia magna*-ra vagy algákra vonatkozó adatát kell figyelembe venni a kritikus hígítási térfogat (toxicitás) kiszámításához.

Olyan esetekben, ha a homológokra és/vagy QSAR-ekre (molekulaszerkezet és biológiai hatás közötti mennyiségi összefüggésekre) vonatkozó adatok kerülnek felhasználásra, mérlegelni kell a véglegesen kiválasztott HTH-adatok korrekcióját.

HTH-adatok hiányában az alábbi eljárást kell követni, hogy a megadott becslési tényezőt (BT) a legérzékenyebb fajok adataira alkalmazva meg lehessen becsülni az HTH-adatokat.

Nem felületaktív anyagok

RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ADATOK	ALKALMAZANDÓ
BTLegalább 2 akut LC ₅₀ halakra vagy <i>Daphnia</i> nál vagy algáknál	100
1 NOEC halakra vagy <i>Daphnia</i> nál vagy algáknál	10
2 NOEC halakra vagy <i>Daphnia</i> nál vagy algáknál	5
3 NOEC halakra vagy <i>Daphnia</i> nál vagy algáknál	1
	Vegyük a legalacsonyabb igazolt NOEC értéket

Eltérés engedhető meg ettől a szabálytól, ha bizonyítható, hogy az alacsonyabb tényezők vagy adatok tudományosan igazolhatók. A NOEC a megfigyelhető hatást nem okozó koncentráció (egy krónikus toxicitási vizsgálatban).

Felületaktív anyagok

RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ADATOK	ALKALMAZANDÓ BT
Legalább 2 NOEC halakra vagy <i>Daphnia</i> -nál vagy algáknál	1 (legkisebb NOEC)
1 NOEC halakra vagy <i>Daphnia</i> -nál vagy algáknál	1 (NOEC, ha a faj akut toxicitásnál a legérzékenyebb) 10 (NOEC, ha a faj nem a legérzékenyebb akut toxicitásnál)
3 LC ₅₀ , halakra vagy <i>Daphnia</i> -nál vagy algáknál	20 (legkisebb LC ₅₀)
Legalább 1 LC ₅₀ , halakra vagy <i>Daphnia</i> -nál vagy algáknál	50 (legkisebb LC ₅₀) vagy 20 meghatározott esetekben (lásd az alábbiakat)

A fentiekben említett esetben bizonytalansági tényezőként csak akkor használható 50 helyett 20, ha rendelkezésre áll 1-2 L(E)C₅₀ (LC₅₀ halra vonatkozó toxicitásnál, EC₅₀ *Daphnia*-ra vagy algára vonatkozó toxicitásnál) adat, és ha a más vegyületekre vonatkozó információkból arra lehet következtetni, hogy a legérzékenyebb fajt tesztelték. Ez a szabály csak homológok csoportján belül alkalmazható. Hangsúlyozni kell, hogy az alkalmazott HTH-eknek (hosszú távú hatásoknak) összhangban kell lenniük a homológ csoporton belül például a LAS alkil lánc hosszának vagy az alkohol-etoxilát esetében az EO-k (etoxi csoportok) számának hatásával, ha ilyen molekulaszerkezet és biológiai hatás közötti mennyiségi összefüggések megállapíthatók.

Bármilyen, a leírt rendszertől történő eltérést alaposan indokolni kell a kérdéses vegyi anyag tekintetében.

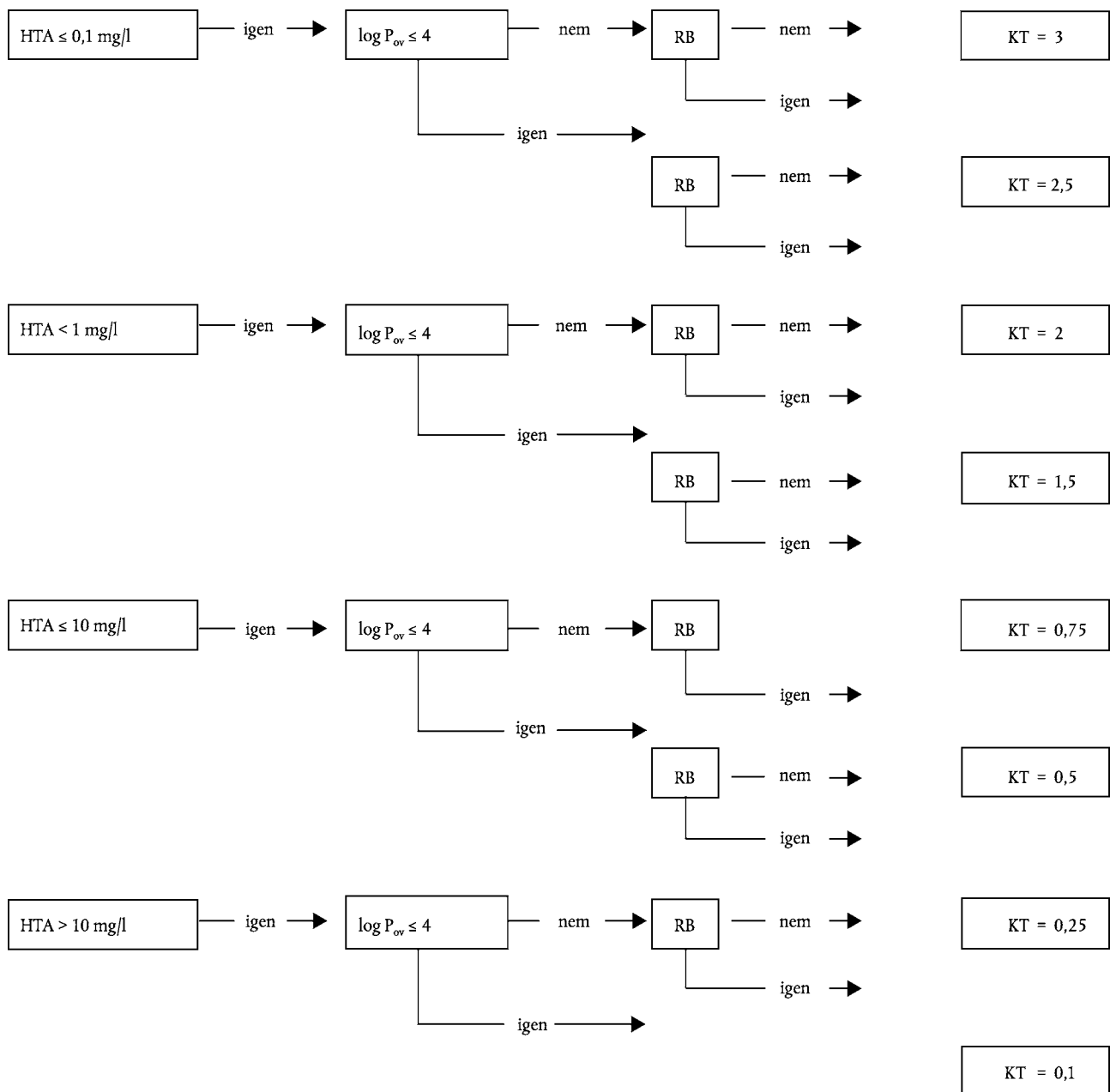
Terhelési tényezők

A terhelési tényezőket a 67/548/EGK tanácsi irányelvnek megfelelően bejelentett anyagok emberre és környezetre jelentett kockázatának a vizsgálatára vonatkozó alapelvek megállapításáról szóló, 1993. július 20-i 93/67/EGK bizottsági irányelv⁽¹⁾ és a 793/93/EGK tanácsi rendelet⁽²⁾ szerint kell megállapítani.

⁽¹⁾ HL L 227., 1993.9.8., 9. o.

⁽²⁾ HL L 84., 1993.4.5., 1. o.

Biológiailag nem lebontható szerves anyagok (anaerob): folyamatábra a korrekciós tényező (KT) meghatározására ⁽¹⁾

RB: Gyors aerob biológiai lebonthatóság

HTH: Hosszú távú hatás

KT: Korrekciós tényező

⁽¹⁾ A korrekciós tényezőt az összetevő tulajdonságai alapján kell meghatározni és a g/mosás-ban kifejezett adagra kell alkalmazni.

C függelék

Az anaerob biológiai lebonthatóság dokumentálása

Az alábbi módszer használható az anaerob lebonthatóság szükséges dokumentációjának biztosítására a DID-jegyzékben nem szereplő összetevők esetében.

1. Alkalmazzon ésszerű extrapolációt. Az egy nyersanyagnál kapott vizsgálati eredményeket felhasználva extrapolálja a szerkezetileg rokon felületaktív anyagok végső anaerob lebonthatóságát. Ha a DID-jegyzék szerint az anaerob biológiai lebonthatóság megerősítést nyert egy felületaktív anyagnál (vagy egy homológ csoportnál), akkor feltételezhető, hogy valamely hasonló típusú felületaktív anyag szintén anaerob módon biológiailag lebontható (például a C12-15 A 1-3 EO szulfát (8. DID-szám) anaerob módon biológiailag lebontható, és hasonló anaerob biológiai lebonthatóság feltételezhető a C12-15 A 6 EO szulfátról is). Ha egy felületaktív anyag anaerob biológiai lebonthatóságát megfelelő vizsgálati módszer alapján erősítették meg, feltételezhető, hogy egy hasonló típusú felületaktív anyag szintén anaerob módon biológiailag lebontható (például az alkil-észter ammóniumsók csoportjába tartozó felületaktív anyagok anaerob biológiai lebonthatóságát megerősítő szakirodalmi adatok felhasználhatók az alkil lánc(ok)ban észter kötések tartalmazó más kvaterner ammóniumsók hasonló anaerob biológiai lebonthatóságának dokumentációjaként).
2. Végezzen szűrővizsgálatokat az anaerob biológiai lebonthatóság meghatározására. Ha új vizsgálatra van szükség, végezzen szűrővizsgálatot az ISO 11734, ECETOC No. 28 (1988. június) vagy más, ezzel egyenértékű módszer szerint.
3. Végezzen kis dózisú lebonthatósági vizsgálatot. Ha új vizsgálatra van szükség, és amennyiben a szűrési vizsgálat során kísérleti problémák jelentkeztek (például gátló hatás a vizsgált anyag toxicitása miatt), akkor ismétlje meg a vizsgálatot a felületaktív anyag kis dózisát használva, és figyelje a lebomlást C14-mérésekkel vagy vegyi elemzéssel. A kis dózisú vizsgálatok az OECD 308 (2000. augusztus) vagy más, ezzel egyenértékű módszer szerint végezhetőek.